

POBL VREIZH

3^L

MEZHEVEN 1978
NIV. 101

MONTRouLES
24.25
MEZHEVEN

Gouel
Pobl
Vreizh

MONTRouLES
24.25
MEZHEVEN

HARPIT POBL VREIZH

KRP 2746-79 ROAZON
CCP RENNES

2^e listennad

J.Y. H., Plounerin.	20,00 L
K.O., Berne.	20,00 L
Pêr L.R., Konk-Kernew.	20,00 L
Ekkerhard E., Bro-Alamagn.	10,00 L
Reun L.M., Roazon.	30,00 L
Y.B. P., Nanterre (92).	10,00 L
Mikael Guiller, Brest.	20,00 L
J.P. Lavanant, Plabenneg.	20,00 L
Y.V. A.D., Kastell-Paol.	20,00 L
J.J. Monnier, Landreger.	20,00 L
Gérard L.B., St Herblain.	10,00 L
Pêr K., Dineol.	20,00 L
Susanna Monghal, Lannuon.	30,00 L
J.K. D., Poitiers (86).	20,00 L
Ifig Kochevelou, Gégam.	20,00 L
Gerard R., Kleger.	30,00 L

320,00 L

Diwar al listennad 1^{añ}. 381,00 L

En oll. 701,00 L

Ur wech ouzhpenn ez eus bet un nebeud mignoned da b/Pobl Vreizh ewid kass un dornadig gwenneien dehi. Trugarez vras a lâromp dehe a greis kalon.

Derc'hel a ra Pobl Vreizh da vont war raog, war wellaad iwe 'mechañs ! Mes ezomm hon eus eus ho fiziañs, da lâred eo, eus ho kwenneien dreist peb tra.

Trugarez vras d'hon lennerion ha d'hon komananterion.

KOMANANTOÙ

boutin : 30 L

skoaz : 50 L

pe ouzhpenn

KRP ROAZON

2746-79

CCP RENNES

Ti-Moullerezh « Iroise »

29219 Releg-Kerhuon

Rener ar gelaouenn :

Fañch Morvannou C.P.P.A. 50 091

1700 skwerenn

14^{ed}

KENDALC'H

War an tu kleiz, dileuriad ar Sinn Fein (Bro-Iwerzhon).

Pellen-Pobl Vreizh

E Brest eo bet dalc'het ar wech-mañ Kendalc'h an UDB : beb daou vloaz e vez unan bremañ ; ar 14^e e oa hemañ. Deuet e oa da Vrest, d'an 29 ha d'an 30 a vis Ebrel, ha d'an deiz 1^{añ} a vis Mae, dileuridi eus an 12 kevread UDB (10 anehe e Breizh, ha 2 e Bro-C'hall, heni Paris-Enes-Frañs hag heni Bro-Normandi). Gant an dileuridi eus ar pobloù hag eus ar strolladoù « estren » heñvel o frammoù hag o stourm douzh hon heni, e oa 250 a dud en **Auditorium-Musik** Brest.

Labourad zo bet graet kalz, da lâred eo barn al labour politikel bet graet e-korf an daou vloaz tremenet, diskutiñ, votiñ, sevel ur steuñvenn ewid an amzer da zont.

Kendeuzet eo bet ar Burew Politikel hag ar C'husul-Ren. Hivisiken ne vo, o kass an traoù en-dro en hanw ar strol-

lad ha da vezañ barnet gantañ, nemed ar Burew Politikel. 16 a dud ennañ zo bet dilennet war-eeun gant ar C'hendalc'h ; an 12 all, d'ober 28 a dud, a vo dilennet gant an 12 kevread, peb heni e heni.

E-touesk isili kozh ar Burew Politikel, ez eus 8 hag a oa a-du ewid mont e-barzh en-dro : dilennet int bet, gant 8 newez neuse.

Setu amañ hanoioù isili ar Burew Politikel lakaet da vont e-barzh gant ar C'hendalc'h : **J. Debos, P. Dorval, F. Favereau, P. Fourel, D. Gille, H. Grall, J. Guégueniat, H. Latimier, L. Le Doze, A. Le Gal, R. Leprohon, R. L'Hostis, J. Marot, M. Rannou, A. Russon, Y. Ch. Veillard.**

Paour-kaezh **Monik Rannou** ! Ar plac'h nemeti da zerc'hel penn ouzh 15 a baotred ! Lavaret e vo ez eo an UDB gwall fallokrat d'he zro ! Mes Monik, ewiti da vezañ ur vaoues, n'eo ket un hanter heni, ha n'eo ket 15 penn-karn a baotred a ray aon dehi, na memes 30 ! Ne vern penaos, an oll a oar ez eo ar merc'hed eo a gomand e Breizh !

Bremañ neuse e c'hortosomp hanoioù ar re a vo bet dilennet gant ar c'hevreadoù. Martese e vint merc'hed toud ! A-benn ar wech a zeu e vo embannet o hanoioù.

Ne c'hellomp lavared peb tra amañ war b/**Pobl Vreizh** diwarbenn ar 14e Kendalc'h. Daou vod zo da c'hoùd hirroc'h : lenn iwe **Le Peuple Breton**, pe, gwelloc'h c'hoazh, dont e-barzh an UDB ! Plass zo deoc'h : devit tre !

Solitude...

Pellen-Pobl Vreizh

AN U.D.B. E BREST

Degemeret eo bet ar gendalc'hidi e saloñs bras ti-kêr Brest... Bez e oa eno P. Maille, eilmàer, en hanw ar PS ha L. Le Roux, eilmàer, en hanwar PCF. Ur brezegennig zo bet distaget gant P. Maille, hag unan gant Y. Daumer, eus an UDB, eilmàer...

Pellen-Pobl Vreizh

Dileuriad ar Zimbabwe (Rodesi), en e gichen Sylvie, sekretoures ti ar strollad e Brest...

Gwegen

Recueillement...

Pellen-Pobl Vreizh

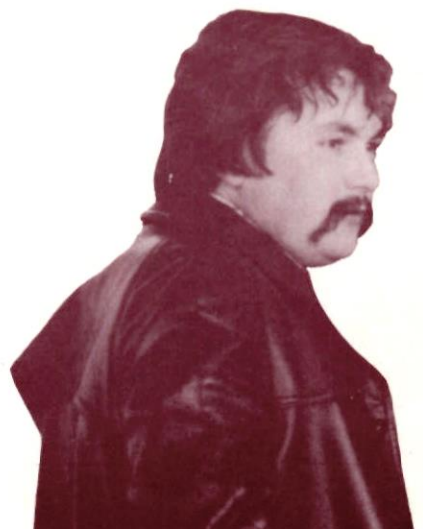
Gwegen

Un esel yaouank eus an UDB

Pellen-Pobl Vreizh

Détermination...

Gwegen

Dileuriad Cymru Goch (Kembre Ruz).

D'ar sadorn 24 :

- 13e : konkour bouloù (2000 L a brisoù)
- 17e : gourenadeg.
- 19e : Teatr brezhoneg « Buhez Dom Mikeal an Nobletz », gant **Strollad ar Vro-Bagan**.
- 20^e30 : **Kadig** : ur strollad a Vro-Gwened.
- 21^e30 : Fest-nos vras, gant ar c'hoaresed **Goadeg**, ar **Bleizi Ruz**, ha sonerien all.

D'ar sul 25 :

- 11^e : Sonadeg e kiosk Montroules gant pipe-band **Rederien ar mor**. Goude merenn : kloun atomik ; kan ha sonerezh gant **Kergiduff**, **K. Nogues**, **Y. Simon**.

Epad ar gouel penn-da-benn : sine-ma, standoù artisanted, diskouezadeg... h.a...

Ewid mont e-barzh : **7 L** ewid an daou zewezh gouel, **en ur ragprenañ ar bilhejoù bremañ**.

Da zeizioù ar gouel : **8 L** ewid ar sadornwezh, **22 L** ewid ar sulwezh.

**LENNIT
POBL VREIZH**

**RADIO - U.D.B.
Tel. (16.98) 80.18.47**

MOUEZHIADeg E SANT MALOÙ

Torret e oa bet mouezhiadeg mis Meurzh 1977 Sant-Maloù. D'an 21/5/78 eta eh eus bet votet eno en-dro. Emglew ebed ar wech-mañ etre re an tu kleiz. Red eo bet eta d'an UDB mont war ar renk war he c'hont he-hunan. 445 a vouezhioù he deus eostet, da lâred eo 2,10 %. Ur gont dister eo, daoust ma' z eus ur c'hresh e-kefver ar votadeg-deputeed barzh ar c'hornad, m'he doa bet an UDB 1,11 % eus ar mouezhioù.

Pa weler an disoc'h e maesioù Breizh-Isel, e votadeg-kanton an Uhelgoad warlene da skwer (11 %), e santer pegen diaes eo da Vreizh-Uhelis adkavoud o emskiant vreizheg. Hag i ken Bretoned ha re Vreizh-Isel koulskoude.

Ober a ra kalz ar yezh a-benn ar fin. Ne ra ket peb tra, gwir eo, med kalz a ra.

Arabad koulskoude da Vreizh-Iselis en em glosañ warne o-hunan, dre m'o deus, pe m'o deus bet ar yezh. Ha pa yafe ar brezhoneg d'an traoñ (an UDB ra viro !), e chomfe Bretoned ahanomp oll, eus Enes-Eussa da Glissun, hag eus Ros-war-Gouesnon d'an Enes-Sun.

Breizh-Uhelis, Breizh-Iselis, karourien ar frankis, ar vro ha paotred an tu kleiz ahanomp, dalc'homp da gerzhoud dorn-hadorn.

UR GOUEL SAVET GANT DIWAN

Bar Fouilhez, doc'h troad Menez-Are, e vo d'an 11 a Vezheven 1978, ur gouel savet gant skol **DIWAN Ar Releg**.

Da **14e 30** : Théâtre de La Corniche (pezhioù-c'hoari ewid ar vugale)

Da **17e 30** : Strollad ar **Vro Bagan** (gant ur pezh newez), hag ar strollad **Gwelid** (champion Kan ar Bobl 78), ha Denes **Abernot**, ar vreudeur **Molard** (strollad **Ogham**), **Patrik Even**.

Standoù ha c'hoarioù a beb sort.

Da serr nos : **Fest-nos vras**.

Pobl Vreizh

Jean Guég. (Yann Gueguénat) e karg eus oll embannadurioù an UDB. Mechañs he do Pobl Vreizh frankis gantañ !...

RADIO FRANKIS

Newez so eo bet meneget gant les-varn **Montpellier**, diwarbenn afer **Radio Fil Bleu** an artikl 10 eus an **Emglew europad ewid gwareziñ gwirioù mab-den hag heni ar frankisoù-diazez**.

Bez e c'hell peb heni ahanomp, diwar an artikl-se, lavared pezh a gar ; ha bez ema, eveljust, e-diabarzh an droed-se, frankis ar mennoioù ; bez ema ennañ iwe ar frankis da zegemer pe da skignañ keleier ha mennoioù, heb ma c'hellfe ur Stad lakaad he fri e-barzh an afer, hag heb ma vefe dalc'het kont eus an harzoù.

Libr on-me neuse da sevel ur Radio pe un Tele da skignañ va mennoioù.

Ya, a respont **Giscard**, brasañ diwaller gwirioù Mab-Den hag ar Frankis... **gant ma chomo mud !**

Pêr Ar Gall

BRAGOÙ YANN...

« Tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann », da lâras ar gaos. Chañch a ra a-dammoù mennsioù politikel an dud, tud so d'an nebeutañ ; med hir ha poanuis e vez pa vez d'ober gant tud o kaled o fenn.

Ur mis so bennaked eo bet deuet er maes 28^e levrenn an **Encyclopaedia Sovietica**. Kavoud a raer enni traoù aboues ewidomp-ni tud an UDB. A-du krenn ema ganimp, sañset, pennoù bras an URSS : ewite e kaver er Frañs minorelezhioù broadel evel **Breizh, Korsika, Katalonia, Elsass, Euskadi, Flandres, Oksitania...** Biskoazh kemendall !

Fuloret kenañ eo bet tud ar PCF gant ar c'hozh kaosiou-se : « Red eo kass genaouien v/Moskou da skol ar Republik en-dro. N'eus nemed ur bobl, hag unan hebkén, sur eo ha n'eo ket marteze, e-barzh ar Frañs a-bezh (evel ma lâar iwe **Debré** ha **Chirac**). Arabad eo lakaad en arvar an « Unité nationale ». Ar pezh 'zo d'ober eo Unvaniezh pobl ar Frañs. Bez e c'heller, memestra, miroud yezhoù, hengounioù ha kulturioù ar rejionoù, ewid derc'hel kont eus un toullad komunisted kar-o-bro (diga-rezit : o rejion) ». Graet gante un

tamm reus e foñs pe e dias o strollad ; kement-mañ, forzh penaos, n'eo ket didalvoud ewid dastum mouezhioù pa vez ar c'houlz d'henn ober. Diwallet mad e vo toud an traoù-se, heb mar ebed, gant ar **Redoutable** pe an **Intrépide**.

Med n'eo ket an oustilhoù-a varw-se a roio labour d'hon bugale. N'eo ket gant oustilhoù a sort-se e c'hellfomp kaoud ur vro yaouank, buhez ha nerzh enni. N'eo ket kasarnioù a faot dimp kaoud, med usinoù da reiñ labour d'ar Vretoned...

Chañchet he deus direksion ar PCF tu d'he brozh a-greis toud war ar « force de frappe ». Ur sapre korn-tro he deus c'hoariet. Petra 'soñj komunisted Vreizh eus se, ar re a zo en traoñ isellañ eus ar skeul ?

Pa vre nac'het ouzh ur bobl he deus gwrizioù, e vez graet ganti ur bobl dispered, standardiset ha digalonet. Hag e vez lakaet da sentiñ aresetoc'h ouzh ar mestr, da stouiñ dirakañ ; hag ar mestr-se zo o chom, eñv, en Paris, hag eh eus aneñhañ ur gwir C'hall, ur patriot.

Gant emrenerezh ar « rannvroioù » e vefe lakaet diaes ar c'herzhed d'ar

PCF. Gwelet eo bet, n'eus ket pell zo, dre gomzoù ar c'hamarad **Althusser** piw eo mestr an ti er strollad-se. Ne verw ket alies ar soubenn e pod-houarn ar PCF. Ha domaj eo, rag, evel a ousoc'h, en « toull ar berw » eo ema ar peb gwellañ eus ar soubenn : eus foñs ar pod-houarn eo e teu ar berw war grec'h, hag ez eo ar berw-se ar peb gwellañ.

E Spagn ez eus ur PC euskareg hag unan kataloneg. Ewite da vezañ « rannvroel », d'an nebeutañ ez eus aneñhe. Netra 'sort-se war wel amañ er Frañs gant re ar PCF. Kloset int e-diabarzh ur sistem, ur c'hasstell-kreñv, e raont aneñhañ ur sossialism triliweg « aux couleurs de la France ».

A-grenn hon eus nac'het ni, re an UDB, hag abaoe ma 'z eus eus hon strollad, ober un diforc'h etre ar stourm kulturel hag an heni politikel. Biskoazh ne vo kaset ar Vretoned trema ar sossialism diwar goust dont da vezañ Gallaoued. Bretoned omp, ha setu. Sitoianed ar Frañs, mar karer, med pas Gallaoued. Ur vro hon eus, bez ez eus ahanomp ur bobl, hag e vo ar vro-se emren ha sossialist, hag e vo ar brezhoneg enni war ar memes troad gant ar galleg.

Troiñ a ra ar PCF a-wechoù (peurlieasañ araog an eleksionoù), pe ober van d'henn ober. Med bragoù Yann n'int ket prest da vezañ liwet en gwenn-ha-du.

D. Giraudon

DAOU STOURMER

Diwar an niverenn 101-mañ eh embanno *Pobl Vreizh* tamm-ha-tamm ur pezh-skrid bet savet gant hon kamarad *Yann-Vadezour An Deuñv*. Savet eo bet gantañ diwarbenn unan eus krizhañ mareoù hon bro Vreizh hag ar bed a-bezh e gwirionez : ar bresel diwezañ 1939-1945, pa oa ar vossenn nazi oc'h ober he reus en oll vroioù bet tapet krog warno gant Hitler hag e re...

Un nebeud Bretoned, hag ul lodenn vat a Frañsision ahendall, a gredas sevel a-du gant Hitler. An oll, Bretoned pe C'hallaoued, ewid mont evelse a-du gant ar Gestapo, ne c'hellent nemed bezañ eus an tu dehoù pellañ, o vagañ abaoe pell zo, ar pennoù bras d'an nebeutañ, kassoni ouzh an tu kleiz, ouzh an demokratiezh, ouzh ar bobl soverenn... E-mesk ar Frañsision-se, touellet pe savet a-eneb d'an demokratiezh a youl-kàer, e oa kalz Gallaoued, kalz. Bez e oa iwe Bretoned.

Gallaoued pe Vretoned, ne c'helle heni anezo bezañ a-du gant an nazied. Bar-net eo bet ar re a oa kablus. Kement hag ober, en deus gouarnamant ar Frañs graet e seizh gwellañ ewid diskar an emsav breizheg, war zigarez, ar pezh a oa gwir, e oa un nebeud re a-du gant an Alamanted.

Diaes tre eo bet d'ar Vretoned kar-o-bro na oant tamm ebed a-du gant an nazied, chom en o sav evel Bretoned. Bez e oa koulskoude, e-barzh ar Resis-tañs, Bretoned a-du gant un emrenerezh demokratel ewid o bro. Bez e oa iwe enni Bretoned na oant a-du nemed gant ar Frañs peurbadel ha disrannadus.

RAGS KRID

En eñvor da va gwreg Ivona, hag he deus bet ur boan-spered skrijus... heb tamm keloù ebed ahanon edoug ar pen-nad-amzer emañ o tisplegañ amañ.

Da va bugale : Renan, Andrea, Maï-Jose, Ivon.

Da oll dud tiegezh tiig an Dourig.

D'an Itron Moguerou, disec'het gant ar glac'har.

Da va C'homandant ha da Loeisa, e verc'h, merzheriet o daou.

Da Robert, e vab kaloneg.

D'an oll dud doaniet gant ar vossenn nazi.

Trugarez iwe da gement Breizhad o deus va skoazellet, dreistoll da'm c'heneil Aogustin Laurent, brezhoneger ker kaloneg, en deus va c'hennerzhet ewid din kass da benn va zammig la-bour.

Yann Vadezour An Deuñv

N'eus Breizhad ebed, eus ar ouenn vad, eus an orin kozh, hag a vije marw heb paeañ e zle, d'an nebeutañ heb kar-gañ unan bennag eus e gerent d'e zi-zleañ goude e varw.

Da skwer, anavezet 'm eus un toer kozh, hag eñv war e zremenvan, goude bezañ kofessaet, a bedas hag a adpedas e bried da vont diouzhtu d'ar bourk, da di un ostises, ma oa chomet dleoud dezi un nebeud arc'hant ewid ur bannig bennag.

C'hoant 'm eus, me iwe, em em zi-zleañ.

Re nebeud a rin, a dra-sur, e-keñver ar familhoù, an tiegezhioù o deus hor sikouret da saveteiñ hor buhez, va c'heneil hag ameseg Alan ha me.

Enoet e vez ar re yaouank o kleded radoterezh an tadoù-kozh o kontañ o bresel (traoù tremenet kehidall zo !). Digarezit 'ta ahanon.

An istor-mañ zo tremenet epad ma oa ar Boched o vressañ hor bro, o vreinañ kalonoù kalz a dud, gounezet gant ka-rantez an arc'hant, gant ar marc'had du.

Rentañ a rankan enor da gement heni hag en deus digoret e zor, kuzhet, bewet, sikouret ar stourmer klasket gant ar Gestapo. Alies, nousped heni o deus kollet o buhez ewid ar fed. Trugarez 'ta deoc'h oll : **Kousker** Traoù-Gall, **Peron** Kroas ar Vilienn, **Louis Chapalain** Kreach-Loumm, ha **Kernewis**, ankou-nac'haet ganin o hanoioù.

Da'n ampoent e oan kiger e **Kastell-Paol**, stradaed Verderel, mis Ebrel 1943. Edon o servijañ kig e va stal, ha setu un aotrou ha ne anavezen ket, ha me o lenn war e gartenn « Aotrou Moguerou », kabiten **Moguerou**, eus an arm Ijinerezh, war e leve, o chom e stradaed an Dourig, en dorn dehoù (an ti tostañ d'ar wazhig dour a zeu eus ar c'hanndi). Tostaad a ra ouzhin : harp ouzh va skouarn e c'houlennas diganin : « E pe lec'h ha da ped eur e c'hellfen kaoseal ganit en da unan ? » — « Amañ, emeve, abenn ur c'hardeur, mar plij ganeoc'h ».

Achu hor labour ganeomp, e-gis kus-tum e stagas va gwreg da walc'hiñ ar stal hag an oll binwiachoù. Digareziñ a ran diouti mont a-gostez da varvailhad gant an aotrou.

Heb chom da dortañ, a droc'h trafich e lavaras **Moguerou** din : « Deuet on da c'houlenn diganin ha dont a raves en ur bagad-stourm er « Résistance ». Klewet 'm eus, a-newez so, 'teus nac'het kemer un « Ausweiss », un aotre kantren nos-

deiz, kenniget dit gant un ameseg, keneil d'ar Boched, un den hag a rankfomp teuler ewezh outañ, da c'headal ma vo goulennet kont digantañ eus al labour euzhus emañ oc'h ober ».

Respont a ris « Ya » dezañ diouzhtu. « Fizioud a c'helloc'h ennon, en desped da va c'hargoù familh, pewar grouadur », 'm eus lavaret dezañ, « Seul vuioc'h a vugale a vez, seul vuioc'h a zi-garez zo da vont d'an emgann beteg ar

BREIZHAD FTP 1

Med an daou rummad Bretoned e oa d'an nebeutañ emglew etreso ewid herzel doc'h an nazied.

Ur bajennad gwad karourien ar frankis warni eo homañ, bet skrivet gant un den eus hon bro, **Yann-Vadezour An Deunff**. Ha skrivet eo gant un den hag en deus bewet ar pezh a skriv ; un den na ouie ket pegehid en doa c'hoazh da vevañ pa vese oc'h atakiñ an Alamanted... N'eo ket diwar furchal e-barzh an eureier eo en deus **An Deunff** skrivet e levrig, med diwar e desteni personnel... N'eo ket ar levrig-mañ, a vo embannet e-gis pennadoù da heuliañ, studiadenne un istorour pe ur c'helenner o sevel un desenn... med lesomp ar gomz gantañ : « Setu piw on : **Yann-Vadezour An Deunff**, esel eus an UDB, komanantet da b/**Pobl Vreizh**, bet kiger, bremañ war va leve, oajet a seitek vloaz ha tri-ugent.

Skrivañ 'm eus graet ur levrig diwarbenn paotred ar strouezh (paotred ar « maquis »). **Daou stourmer Breizhad FTP** eo an hanw-talbenn. Spered ar skrid zo dreistoll eneb-nazied. Me' gred na vije ket fall e reiñ da c'houzoud d'ar yaouankis. Krediñ a ran, daoust da va brezhoneg leoneg, e c'hell bezañ ententet gant kalz a Vreizhis. Edoug va buhez on bet ataw kleizour, daoust ma 'm eus dalc'het kredennoù feiz va yaouankis. Ne 'm eus james dougenet, na memes prenet, heni eus ar medalennoù bet roet din. Tostoc'h eo da'm c'halon va diplom FTP ». Bet sinet gant **Charles Tillon**.

J.B. LE DEUNFF

marw, ewid nac'h outo a vezañ sklavourien, ewid reiñ dezo un da-zont dieub ».

An dewezh warlerc'h, e-gis ma oa diviset ganeomp, sellet hag ewezhiet na vije den dianavez ouzh va heuliañ, eh en em gaven en e di. Ewid mired soursi ha poan-spered ouzh va gwreg, 'm oa kuzhet outi an oll zarempredoù a raen d'an ampoent e ti va c'habiten. A-wechoù e tigarezen bezañ daleet en tilazhañ gant Job **Paugam**, an diwaller, pe

gant ur c'heneil kiger, Ifig **Rognant**, pe un' all bennag.

Nebeud amzer da c'houde, e raen anaoudegezh gant merc'h va c'heneil, Loeisa **Moguerou**, ur plac'h yaouank wardro ugent vloaz dezi. O labourad e oa e Lokenole, en ur burew d'ar gouarnamant hag o doa ranket tec'hed eus a Vrest, abalamour d'ar bombezennoù a darzhe alies war ar gêr-se (dismantret spontus abenn fin ar bresel). Ur baotres entanet e oa honnezh, kaloneg evel he zad. Sikour a rae anezañ eus he gwellañ war al labour kuzh edont oc'h ober.

Ur breur he doa Loeisa, ur paotr seiteg pe driwec'h vloaz, Robert. Treuset en doa ar mor gant bag ar **Gueguen** kozh, eus Treizh-ar-Gordenn, dre un noswezh teñwal, diloar, ewid mont d'an emgann gant an FFL ha **De Gaulle**.

Setu amañ al labour a gemennas din va c'habiten. Klask pemp den yaouank, brogarourien, fur, da lavared eo o vont nebeud d'an ostalerioù, tud gouest da zerc'hel o zeod, sioul, ha mad da selaou an oll, heb en em zisklêriañ. Ar re-mañ ne zleont anavoud nemedon-me, na sentañ ouzh den all, nemed ha war al lec'h e vefen.

Dre an anaoudegezh a'm boa, se 'oa graet buan.

Ur wech an amzer e vesen o weled va c'habiten, en ur deuler ewezh na vefe den ouzh va heuliañ.

Un dewezh e lavaras din : « War-c'hoazh eh en em gavo amañ binwiachoù ewidomp : mitrailhesed, greunadennoù, dinamit, plastik, hag all, da c'helloud lakaad kalz traoù da darzhañ. Mes hor labour kentañ zo en em lakaad da zeskiñ d'hor soudarded yaouank en em servijoud eus an armoù. Ul lodenn vras anezo

n'o deus graet kofje ebed ». Va-hunan, o vezañ ma edon bet serjant epad va servij, ne oan ket re ampart, dreistoll war ar plastik, an dinamit, hag all.

« Deus warc'hoazh, e serr-nos, da va zi, hag e tiskouezin dit an doare d'en em servijoud eus ar binwiachoù a'm eus da reiñ dit ».

Setu me en em gavet e-gis ma oa lavaret din, wardro un eur araog ar « golo-tan » (couvre-feu).

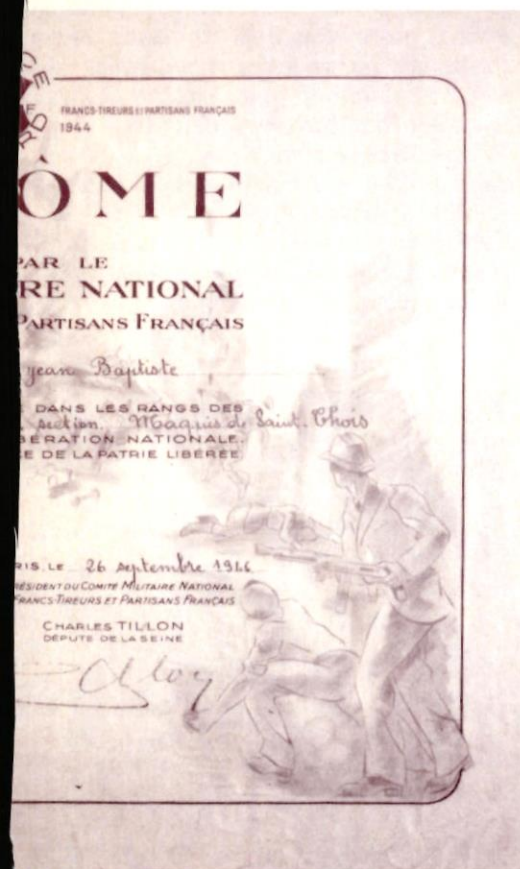
Prientet e oa ewidon, en ur sac'h « ludu melen », ur vitrailhetes, kargerien leun a dennoù, diw c'hreunadenne, plastik gant kreionoù ewid o lakaad da darzhiñ d'an termen dibabet.

Goude un tammig skol, buan ha buan ewid en em gavoud e va loch-karr, straed ar v/Minimed, araog termen an aotrekantren, setu ma taolan va sac'h war va c'hein (ne oa ket re bonner), ha me war an hent.

A-vec'h ma 'm boa graet kant metrad, e welan er penn all d'ar straed, war gein e loen, un ofisser alamant. Hemañ a oa o vont etreseg e lojeis, e maner-Keraodren, e loan o vale d'ar pas.

Pa dremenjomp an eil dirag egile, e taoulamme va c'halon hag en em starde va c'hof. Komandant kêr a reas din un tamm salud gant e zorn, ha me a respontas dezañ gant ur mousc'hoarzh, en ur lavared nos-vad. Kredabl e kemere ahanon ewid ur c'houer o vont etreseg ar gêr, achu gantañ e zewezh.

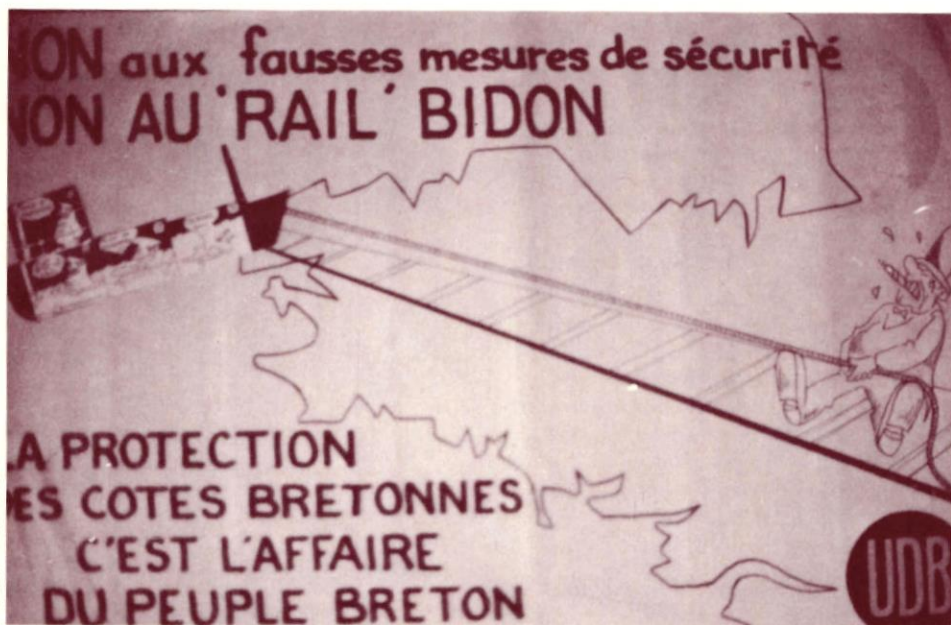
Diw vunutenn goude, o tennañ va sac'h diwar va skoazh, e welis e oa an dour o teverañ eus va zal, ha gwlebleteil va roched. Tomm kenañ e oa din hag en em sec'hiñ a rankis eus va gwellañ araog mont da weled va gwreg.

KUSUL TI-KÊR KONK-LEON

HAG AR REVERZHI ZU

Pellen-Pobl Vreizh

Bodet eo bet en un abadenn dreis-tordinal, kusul ti-kêr KONK-LEON, dindan renerezh an Aotrou Kermarreg, mæer :

1. Kounnar ha fulor zo e-touesk tud ar gumun ha re an trowardroioù, warlerc'h gwall-daol an Amoco Cadiz, rag an oll a oar petra zo penn-kaos eus a gement-se : ar c'hoari-arc'hant mezhus etre ar c'hompagnunezhioù petrol, re ar remorkaj, re an assurañsoù, en desped d'an dañjer degasset gant ar vatimant hag he c'harg-marc'hadourezh, en desped d'an dañjer ewid aochoù Breizh ha poblañs Vreizh.

2. Sevel a ra ar c'husul ti-kêr e vouezh ewid embann kreñv pegen heuet eo o weled diefedusted ar pennoù bras, o deus, dre lesober, lakaet an traoù da vont d'o fallañ : n'int

ket bet gouest da gemer krog e-barzh an afer er poent hag en amzer (ewid piw eo bet savet gwir ar morioù ? ewid profitañ d'ar c'hompagnunezhioù-petrol ? pe etre daouarn ar pennoù politikel ema, ewid interest ar boblañs ?)

3. Chom a ra estonet ha fuloret o weled n'ez eus en ur porzh-mor ken bras ha Brest (ennañ splujerien atomik !) sort ebed ewid ar remorkaj, ewid herzel ouzh ar polluañ, pa 'maomp tost d'un dachenn-vor an heni darempredetañ hag an heni dañjerussañ (3 feñse grevus en ur ober 2 vloaz).

4. Goulenn a ra, assambles gant an oll reoù all e karg en tiez-kêr, ma vo kasset ar railh da 50 mil diouzh an aochoù.

5. Goulenn groñs a ra ma vo taolet

ewezh war ar batimañchoù oc'h antreal e-diabarzh Mor-Breizh, ha ma vezint kontrollet.

6. Goulenn a ra ma vo lakaet un termen da sistem ar pavilhonou-dre-gomplesañs, ma teu diwarnañ ar peb brasañ eus ar gwall-daolioù a c'hoarvez.

7. Goulenn a ra ma vo savet da vad war dachenn Vreizh ur wir studiaden ewid sevel ur plan Polmar efedus, en ur zerc'hel kont eus tress hon aochoù, eus heni hor mor-ni, eus heni hor froudoù-mor, deomp da c'helloud kaoud stankelloù, plomennou, gorzennoù soupl, reservoerioù, ha ma vo lakaet da sevel ar studiaden-se an oll dud a vicher eus Breizh : tud a vor gant o bigi, skiantourien ar COB, re ar Skol-Veur, ma vo lakaet e-touesk ar re e karg eus ar plan-se ha gouest d'e seweniñ, an oll dud e karg er c'horn-bro-mañ.

8. Goulenn a ra ma vo difennet implijoud an deterjantoù toksik ewid kement tra vew.

9. Ur vevzh eo, ha peadra da fuloriñ zo, o weled ur vro a vartoloded evel m'eo Breizh, red dehi leñvan, garm, gortos ha goulenn sikour dalc'hmad, oc'h astenn he dorn ewid kaoud an alusen, pa 'z eus enni kemendall a dud a vor ha pa c'hell ober wardro peb tra he-hunan, ha miroud ouzh gwall-daolioù sort-se. N'eus nemed un dra d'ober : fizioud enni ewid peb tra, ha n'eo ket hebkén ewid paramantiñ bigi-saveteiñ.

Bez e c'hell bezañ kapitened-a-vor ahanomp, ha n'eo ket tudigoù ha minored breinet gant an arc'hant.

Pellen-Pobl Vreizh

Pellen-Pobl Vreizh

PIW EU DEUS VOTET EWID BREIZH ? (Kendalc'h)

Pa vez kaset ul lizher da Ouest-France gant ul lenner bennag, e vez embannet gante, pe ne vez ket... Gwelit Pobl Vreizh niv. 100, p. 5-6. Ma ! Skrivet en deus an Ao.O. en-dro, hag ez eus bet embannet ur respont all dehañ. Heni Yann Brekilien, skrivagner, hag aet ar gaos gantañ en e lizher, war Vreizh an

ur c'handidat eno (gant an diaesterioù meneget uhelloc'h).

War ar maes ema pastell Gastellin, ma 'z eus unan : kêr vrasañ an takad, Karaes, n'eus ket 9000 a dud o chom enni. Bez ema ar bastell-se en he fezh e Breizh-Isel ar brezhoneg.

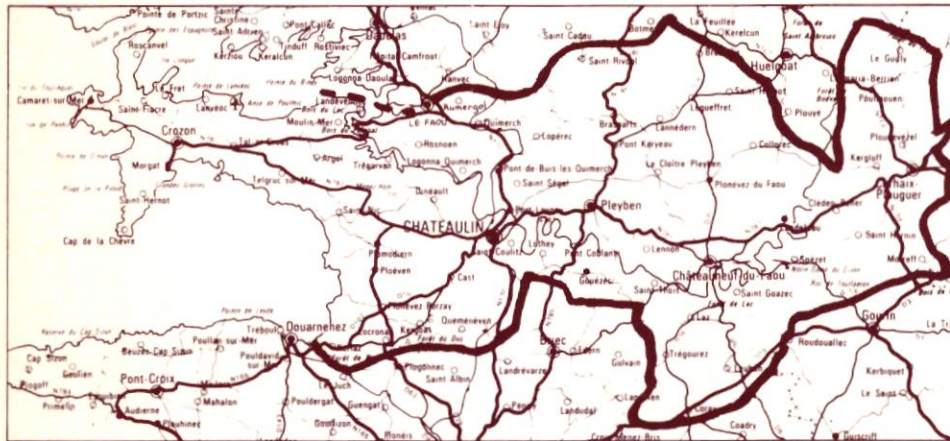
Boud zo moarvad un nebeud « intel-

gallet votiñ ewid an RPR, ar PR, an DC, Hourmant, al LO, ar PS pe ar PS : perag e vije ar mouezhioù UDB ar mouezhioù intellektual nemeto ?

Lokorn (30 UDB war 498 : 6 %), ouzhpenn ma 'z eus anehi kêr ar wiaderien, zo iwe Atena Kernew-Isel, nemed ha Sant-Kouli e vefe (16 war 247 : 6,47 %). Beteg an 12 a vis Meurzh ne ouie ket un den e oa kement a intellektual UDB e Koloreg (51 war 597 : 8,54 %), heb ober ar gont, ur wech c'hoazh, eus an intellektual all hag o deus votet ewid unan eus ar 7 kandidat all. Roskañvel (35 war 492 : 7,11 %), Ar Faou (52 war 1087 : 4,78 %), Speied (62 war 1395 : 4,4 %), Lennon (24 war 522 : 4,59 %), zo anehe lec'hioù meur ma vez bec'h war an dud beb mitin da dapoud krog war Le Monde, ha ma chomer diwezad diouzh an nos da lenn, da adlenn ha da beurlenn skridoù an newez filsofed, skridoù bet distroet e brezhoneg eveljust...

Ema ar gaou gant an Ao.O. pa gomz eus an « dregantad null tapet war ar maes gant an UDB ». Ho tigarez : war bastell Gastellin ez eo dres war ar maes, bar parresioù bihan, ba re ar muiañ en distro (Sant-Riwall : 11 war 155 : 7,09 %), bar ar re bew ar brezhoneg enne, an heni he deus tapet an UDB he gwellañ dregantad.

Chom tost d'ar sifroù eo a zo d'ober. Ur peisant memes ma vez brezhoneg gantañ, ur retretad dister e leve, zoken ma na lenn ket Le Monde en ur gemer e zijuniñ, ez eo ken lemm o spered, ha ken fin ez int 'vel an intellektual a vicher, ma n'int ket finnoc'h. Ha pa vot ar peisant pe ar retretad-se ewid an UDB, n'eo ket dre ziewezh eo e raont ».

amzer gozh (evel kustum). Lizher Fañch Morvannou n'eo ket bet embannet. Hemañ n'eo ket skrivagner, d'an nebeutañ pas unan da blijoud da re Ouest-France. Ouzhpenn-se, soñjit, ema e-barzh an UDB (sakrilaj !), bet eo bet war ar renk ewid an eleksionoù diwezañ (pec'hed diw wech marwel, na c'heller roiñ absolvenn ebed dehañ). Ma ! Ne vo ket lakaet un tamm sparadra war e c'henoù da Fañch kozh ; setu amañ neuse e lizher. Eveljust : Ouest-France 300 000 lenner bennag e Breizh martese, Pobl Vreizh 2000 ! Mes ne vern ! Galloud ar wask vourc'his ne bado ket da virvikén :

« Klasket en deus an Ao.O. eus Brest, ur wech ouzhpenn (OF, 2/5/1978, p. 7 Bretagne), gouzoud « piw en deus votet ewid Breizh ». Herwezañ, 90 % d'an nebeutañ eus an 20578 a vouezhioù bet eostet gant re an UDB zo mouezhioù « intellektual ha n'eo ket re vrezhonegerien diwar ar maes ».

N'he deus ket bet an UDB an droed da gomz han tele : ne chomomp ket war ar gaos-se.

Mesket e vez c'hoazh FLB hag UDB : ne chomomp ket war ar gaos-se.

War ar memes tro eh en em bresant an UDB evel emrener (ur ger na vez ket komprenet mad beb tro) hag evel sossialist (e-touesk ur bern tud e tegass an hanw eus an tu kleiz ur grenadenn a spont hag a derzhienn) : ne chomomp ket pelloc'h war ar gaos-se kennebeud, ha gwelomp ar sifroù, ar sifroù nemed-kén.

Kemeromp pastell-votiñ Kastellin, ma oa ar wech kentañ d'an UDB presantiñ

lektual » e-barzh skolaioù ar bastell, hag un nebeud reoù all a zo bet « war ar studi », 'vel ma vez lâret, ma 'z eo diwargement-se e teuer da vezañ « intellektual ».

Mes memestra e tap an UDB, gant 1793 a vouezhioù, 3,49 % eus re ar voterien.

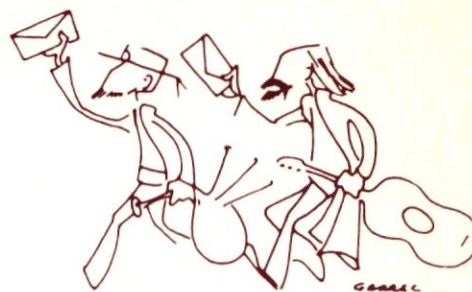
Sed ase forzhig a « intellektual » ewid ur vro a-ziwar ar maes, stank ar vrezhonegerien enni, hag ar re aet war an oad o vezañ al lodenn vrasañ eus ar boblañs.

Kemeromp an traoù dre ar munud :

Dineol, gant 51 a vouezhioù UDB war 1006 (5%) ez eus anehi ur c'hreñvelc'h a intellektual, heb ober ar gont eus intellektual all ar barres, hag o deus

Unan eus intellektual kreiz Breizh.

Un nebeud gerioù newez a seblant din bezafi diboeñ war b/**Pobl Vreizh**, hag ez eus ahendall re a c'herioù galleg gwisket e brezhoneg, daoust ma 'z eus moarvad, pe ez eus bet, gerioù brezhoneg heñvel, pe troioù-frasenn...

Ma 'z eo diaes ewid « brezhonegerien » aet war an oad evel don-me, ez eo abalamour he deus chafichet beteg re ar yezh skrivet, e-keñver an heni gomzet. Heb kaoseal eus an tabut diot di-warbenn ar skrivadurioù. Ouzhpenn-se, ar pezh zo kalz gwashoc'h, eo ne oar ket ar vrezhonegerien komz brezhoneg mui. Kavoud a raer en o brezhoneg melladoù traoù o tont war-eeun diouzh ar galleg. Newez so 'm klewet ur « vignones » kozh o lâred : « Me 'm eus pewartugent dewezh-arad d'un seul tenant ! ». Hag ez eus kalz gwashoc'h !

Ha koulskoude ! Koulskoude e lenne mad tre ma mamm, d'ar sul da nos, ouzh taol, « Buhez ar Sent » ; an dud deuet, deus ma c'hêriadenn amañ, ne oa ket diaes deho tamm ebed lenn ha komantifi e brezhoneg kasetenn an amzer-se, « Le Courrier du Finistère » ma 'm eus soñj mad, warni ur c'halvar hag ur peisant en e wis-kamant kozh.

Me ma-hunan, daoust ma 'z on aet kuit diouzh ar metoù brezhoneg-se da 'm 13 vloaz (ouzhpenn hanter-kant vloaz zo abaoe), ez on deuet a-benn, diwezatac'h, da lenn, heb re a boan, **Youenn Drezen, Abeozen, Mab an Dig**, ha memes **Itron Varia Garmes** (gant miser avad, abalamour d'ar stil rust anehañ).

Perag 'ta e choman mouzhet ouzh ar yezh modern ?

Martese e c'hellfe **Pobl Vreizh** sevel pennadoù aessoc'h ar stil anehe ? N'eo ket mad luziañ ar frasennoù.

Daoust ha ne vefe ket moien sevel un Akademiezh vrezhoneg (martese ez eus aneñ 'n tu bennag) ? Bez e c'hellfe an oll vrezhonegerien skrivañ dehi, ewid dirouestlañ kudennoù zo di-warbenn ar gerioù brezhoneg, ar yezhadur, pe m'o defe kavet, diwar lenn ha diwar gomz, gerioù pe droioù-lavar brezhoneg ankouaet...

Bez e vefe ase ur mod da lakaad ar vrezhonegerien e darempred an eil gant egile, hag a vefe frwezhus. Ewid lakaad iselloc'h misoù an Akademiezh, e c'hellfe ar genskriverien lakaad timpchoù ewid ar respont. martese iwe e c'hellfe

Pobl Vreizh roifi da c'hoñd gwech ha gwech all resultajoù an darempredoù-se.

J.P. K.

Trugarez vras a lâromp d'hon lenner ewid e lizher, rebechoù da b/**Pobl Vreizh** hag all! Goñd a raomp ervad e pessor stad ema ar brezhoneg e-mesk ar bobl e Breizh-Izel : ur yezh wasket, poues ar galleg o waskañ warni muioc'h-mui bemdez. Ar vrezhonegerien n'ousont na lenn na skrivañ o yezh, ne vern e pessor skrivadur e vez skrivet. N'ousont nemed komz, ha komz ur yezh o vont war fallaad bemdez, ha n'eo ket hebkén ar geriadur aneñ, mes iwe ar yezhadur : poues ar galleg, o tiriilhañ bemdez Doue dre ar c'ha-setennoù, ar radio, an tele, poues ar galleg er burevioù ofissiel ar Stad C'hall ha galleg, ne c'hell nemed breinañ tamm-ha-tamm, ha buannoc'h-buannañ ur yezh na vez graet netra ewid he difenn hag he saveteiñ da vad. N'eo ket ar brusunachoù a vez roet deomp er skol, pe er radio-tele, a c'hell chañch penn d'ar vazh. Eveljust, ar pezh a c'hoarvez ne c'hell bezañ lakaet e fesson ebed war gont na dre faot ar vrezhonegerien gaezh a-ziwar ar maes, bet traisset abaoe pell zo gant ar Stad C'hall rust ha didruez, diviset ganti tost da zaou gantved zo, distruj ha lazhañ da vad ha da virviken yezh kozh ar vro-mañ. Ar pod-pri ne c'hell ket herzel ouzh ar pod-houarn.

Bewech, ya bewech ma savomp un niverenn eus **Pobl Vreizh**, e soñjomp e kement-se. E-touesk hon lennerien ez eus tud desket bras e brezhoneg, d'an nebeutañ war an heni skrivet, ha kisidig spontus pa welont ur ger « galleg » e-diabarzh ur frasenn vrezhoneg. Bez ez eus iwe lennerien all hag a oar brezhoneg o farres, ha heni all ebed. Dont a raont a-benn da lenn **Pobl Vreizh** memestra. Red eo iwe komz un tamm eus ar paour-keizh Gwenedourion, klostet diw wech, en o brezhoneg evel ar re all, hag en o farlant ken ispisial diouzh un tu all. Ewite eo e savomp beb eil gwech (ar wech-mañ da skwer) ar pennad-stur e gwenedeg, a-drugarez d'ur Gwenedour ampart war e barlant, ha kaloneg iwe ewid poaniañ d'e gendeuziñ gant ar parlan-toù all. Eveljust e c'hell hon pennadoù gwenedeg bezañ diaes da lenn ewid paotred ar 29 pe ar 22. Daoust ma hon eus klewet gant ur brezhoneger

eus **Kastell-Paol** e lonke aes-tre kement brezhoneg a gav da lenn war b/**Pobl Vreizh**, gwenedeg hag all.

Bez zo tud, hag assuriñ a raomp n'int ket tamm ebed a-du gant an **UDB** war an dachenn bolitikel, hag a gav yac'h ha dispar yezh **Pobl Vreizh**. Poaniañ 'raomp da skrivañ ur yezh aes da lenn, yac'h ar yezhadur aneñ, ya, na boud e planter enni gerioù galleg pe etrevroadel. Dis-heñvel e vez ar pennadoù eveljust, diouzh ma vezont skrivet gant **Pêr** pe gant **Paol**.

Pobl Vreizh

Ne c'hellomp, amañ, paotred ha merc'hed **Pobl Vreizh**, nemed aessad al lenn gwellikañ ma 'z eus tu. **Pobl Vreizh** n'eo ket **Le Courrier du Finistère** : homañ a vese kavet enni brezhoneg ar Finister, tra kén, da lâred eo heni Leon, ma teue a-benn tud ar Finister d'e lenn madig awalc'h, dre ma oa en amzer-se ur bern tud, pa na vefe nemed dre ar c'hatekis brezhoneg hag ar sarmonioù brezhoneg en ilis, desket awalc'h war ar brezhoneg-se. Red eo ansav ez eo bet bras ar c'holl, e-keñver an alfabetisañ brezhoneg, abaoe

Komanantit da Le Peuple Breton

E galleg penn-da-benn
B.P. 304 — 29273 BREST CEDEX

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

a gass e gomanant
Boutin : 30 L (1)
Skoaz : 50 L (1)
Estrenvro : 40 L (1)

Amañ an arc'hant
dre chekenn-bost (1)
dre vandat-lizher (1)
dre chekenn-vank (1)
CCP RENNES 2365-76

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Komanantit da b/Pobl Vreizh

Ar gelaouenn bolitikel nemeti e brezhoneg penn-da-benn
B.P. 304 — 29273 BREST CEDEX

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

a gass e gomanant
Boutin : 30 L (1)
Skoaz : 50 L pe ouzhpenn (1)
Estrenvro : 50 L (1)

Amañ an arc'hant
dre chekenn-bost (1)
dre vandat-lizher (1)
dre chekenn-vank (1)
CCP RENNES 2746-79

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

m'he deus troet kein an Ilis d'ar brezhoneg, hag abaoe m'eo aet war ar galleg bras d'en daoulamm ruz. Sañset e oa abalamour d'ar re yaouank. Med ar re-mañ ne vezont ket gwelet kalz en ilisoù. Hag e rank ar re gozh, ar re a vez aketus da vont d'an oferenn (ur mod da zarem-prediñ tud all ar barres eo an oferenn iwe !), e rank ar re gozh neuse gousañv ar cholori galleg a ruilh warne beb sul epad ur eurvezh. Pa teu ar person avad d'ober e gest, ur wech ar bloaz, e ti an dud, pe ma vez tud klañv red dehañ mont d'ober ur gwel dehe, neuse 'vad e oar ar person brezhoneg awalc'h, peurliesañ ; hag arabad ankouaad ez eus c'hoazh e Breizh-Isel un 10.000 bennag a dud n'ousont nemed brezhoneg, heb ober ar gont eus ar reoù all a oar kant gwech gwelloc'h komz brezhoneg eged na ousont a c'halleg : ar galleg a ousont eo ewid « nompas bezañ gwerzhed », med ewid komz ez eo c'hoazh ar brezhoneg o yezh pemdezieg hag ordinal.

Setu eh ousomp an oll draoù-se amañ e-barzh skipailh Pobl Vreizh. Poaniañ 'raomp da skrivañ ha da voullañ ur yezh etre, eeun awalc'h pa c'hellomp, mes a-wechoù ne vez ket aes kaoseal eus politik e brezhoneg gant geriadur skort (ha bresk, siwazh !) maesioù Breizh-Isel.

Un druez eo, ewid gwir, e vez red deomp dont ken alies war ar memes kudenn, da lâred eo komz eus ar brezhoneg e brezhoneg. Ne fell ket deomp avad feukin heni ebed eus hon lennerien gant an afer-se : trawalc'h e vez gante dija, moarvad, lonkañ program politikel an UDB ! N'omp ket aheurtet, mechañs, ha ne gav ket deomp ema ar wirionez ganeomp penn-da-benn, memes war afer ar brezhoneg a zo da skrivañ e-gis-mañ pe e gis all. War zigor e chom an nor ganeomp. Mes ne fell ket deomp kennebeud pladañ dirag den na gwanaad hor sav-poent politikel diwarbenn yezh Breizh-Isel. Sur eo ne raomp ket plijadur d'an oll : diaes eo kontantiñ an oll, dreistoll pa vez politik barzh ar jeu. Hag amañ ez eus, petra 'rafet ?

Mes n'omp na pilpous nag aonig, na serret warnomp-ni hon-unan. Neuse bazhadoù deomp ma veritomp ! Mes ma ne veritomp ket, e ouïmp kass an dorch d'ar gêr d'ar re a glaskfe c'hwenn deomp en hon loeroù en ur fesson diva-law.

Pobl Vreizh

DALC'HIT SONJ 4^e GOUEL POBL VREIZH E MONTROULES D'AR 24 HA D'AR 25 A VEZHEVEN

Deuit d'ar gouel ! Gant o mignoned hag o mignonesed !

STAJ BALEADENNOÙ TREGER

Eus ar merc'her 5 d'ar sadorn 8 a vis Gouhere. Wardro 10 e beb beure e kuitaio beb baleadenn Kêr-Lannuon (en em vodañ dirag Office du Tourisme). Kassit hoc'h hanw diwar vremañ, en ur skrivañ da « Office du Tourisme 22300 Lannuon ».

Ne vo na dres na fank ; graet zo bet deus se ewid ma c'hellfe ar vugale dont iwe gant o zud.

Digor eo ar staj-bale d'an oll, anehe brezhonegerien pe tud o heuliañ kentelioù brezhoneg.

Ur skodenn a 15 L a vo goulennet digant ar re n'emañ ket e-barzh Kreisenn Sewenadurel Lannuon.

Pobl Vreizh

Paperenn ewid goulenn mont e-barzh UDB

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

Goulenn a ran moned e-barzh Unvaniezh Demokratel Breizh

D'an (d'ar). 19.

Sin : Da gass en-dro
(troc'het pe adskrivet) da

UDB B.P. 304 - 29273 BREST CEDEX

AR FALZ

kelaouenn drimisieg an Emsav diasezet gant Yann Sohier, bodet ennañ skolaerien ha kelennerien Vreizh a-du gant ur skol vreizheg ha laik gwirion

Lennit Ar Falz ! Komanantit d'Ar Falz !

(30 L ewid 6 niv.).

AR FALZ, Str. Kan-Ar-Gwez - 29245 PLOURIN-MONTROULES
KRP 430-20 H ROAZON

AL LIAMM

ar gelaouenn nemeti o roiñ, 6 gwech ar bloaz
barzhonegoù, kontadennoù, pennadoù a beb sort ha keleier
80 pajenn e peb niverenn - Renner : Ronan Huon
komanant : 35 L - Studierien : 25 L
Teñzorer-merour : P. Le Bihan - 16, rue des Fours-à-Chaux
ST.SERVAN 35400 ST.MALO - CCP 5349-06 PARIS

AR YENN

POBL VREIZH

Ur c'hofad spont o doa bet re an tu dehoù e mis C'hwevrer hag e mis Meurzh. E oant trelatet, e oant é kuliñ, e oant é tistardiñ ar wask. Pa oa kaos da lakaad ar SMIC da 2400 L, e vese klewet unan bennag é lâred penaos, ya, marse e vehe moien d'ober un dra bennag... Daou vis àrlerc'h ema achu ged ar spont, hag ema bet kresket ar SMIC a... 21 L. Bremañ n'eo ket mui ar c'hours da c'hrataad. Komañs a raer èl e-raog, ha mem en ur ober gwas-hoc'h.

Nerzh o deus kavet en-dro re an tu dehoù, a pa welont al labourision kollet kalon gete. Nerzh ha rogoni, a pa lâr **Barre** ema ar Frañsision é vewiñ en tu'rall d'o moiendoù... Ar 100 000 a dud dilabour é vewiñ e Breizh a vo bet bourret é klewed kement-se, àr-un-dro ged oll ar labourision ema red mad dehe bewiñ diàr ar SMIC (ma zo diw wezh muioc'h anehe en hor bro ewid er Frañs a-bezh). Rustoc'h c'hoazh ema ar batroned, é lissañsiin tud, èl PDG **Waterman**, oaet **Flaminaire Redon** geti, en ur skarzhiñ er maes ag ar stal un hanter ag an dud. Re an tu dehoù n'o dez tamm mezherbed : gweled ema bet kement-se ged ar fesson m'ema bet kasset an doe-reioù a-zivoud ar reverzhi zu ; gwelet hon eus ase pegement a c'haouier e oui lâred ar re a zo e penn an traoù.

Tud fin eo re an tu dehoù : emaint é klask ar peuc'h diged ar vicherourion, en ur reiñ primoù... hag a zo nebeud a dra etal ar gou-nidoù bras a savont diàr o c'houst. Tud na zoujont netra bremañ :

lakaet zo bet ur pezh kresk àr an essañs, en ur lâred ouzhpenn ema ewid stourm doc'h an dilabour hag ewid reiñ sikour da sinistreed Breizh !

Ema **Giscard** ha **Barre** é c'hoar-zhed leizh o c'hof ged dispiljadur re an tu kleiz bet trec'het, ha diàr so-tonioù ar pennoù bras anehoñ. Etre ar labourision (hag o sindikadoù) hag ar strolladoù politikel gall (tabut etrede), eh eus bremañ ur yenn. Ema ar yenn etre ar PCF, oaet an tabut en diabarzh anehoñ, hag ar PS é tiroudiñ trema an tu dehoù, e Breizh iwe. Nend eus namaed gweled penaos ema an traoù e **Sant-Maloù** : n'en deus ket venet ar PS gober ul listennad-unvaniezh ewid ar mouezherezh ti-kêr ; ha neoazh, ur blé so, e oa bet gwraet unan, da badiñ da virvikén...

Tri mis so e oa re an tu kleiz a-du etrede, ha bremañ ema kollet ar stur ged oll o bagoù. Ha kountant bras re an tu dehoù ged kement-se, èlreson. Farserion rac'h pennoù bras an tu kleiz gall, diàr goust ar labourision. Ankouaet ema bremañ ar pezh a vese grataet ewid ar rannvroioù tri mis so. Bremañ emaint é komz a-zivoud « **traoù sirius** », an traoù a-boues a vez komzet anehe e Paris !

Petra ober neuse ?

Chom pladet ha digalonekaet, setu ase un tentasson. E-menn ema « moral » ar sindikadoù ? Isel, sur mad, èl àrlerc'h mis Mae 1968. Stoket ema bet peb unan ged koll ar mouezherezh. Ema ar rod é troiñ doussig... mem e Breizh, lec'h ma vez gwelet lies taolioù rust

neoazh...

Lod a ya beteg an disespoer, ha diàrnehoñ beteg ar gwall-nerzh arre, hag e lakaer keñver-ha-keñver an daou dra : **trec'het àr dachenn ar mouezherezh, ema rekis dimp moned da derroristed**. Lies e tarzh an traoù arre ged re an FLB : trous a ra re-mañ, ha neoazh ema bihan tre an niver anehe, hag ema ar bobl a-eneb dehe, groñs ; ne raont vad erbed ; e kontrel, droug a raont, é lakaad traoù Breizh da vout kejet e spered an dud, hag é tigorin an hent d'an eneb-terrorism, èl ma 'n em gav en inis Kors.

Ewidomp-ni re an UDB e lâromp e c'heller chom heb boud pladet ha digalonekaet, hag heb moned da FLB. E oant àr an dachenn, re an UDB, da gours manifestadegoù ar reverzhi zu. Emaint é esplikiñ da dud ar vro peheni eo o stourm ; emaint é tenoñsiñ politikerezh ar stad c'hall e Breizh ; emaint é tisplegiñ d'an dud program demokratel Breizh, ur program ar gwellañ a c'hell boud, ewid roiñ d'hor bro hec'h emrene-rezh demokratel ha sossialist.

Ema an UDB àr an dachenn. A-c'houde mis Meurzh 1978 e ta muioc'h-mui a Vretoned e-barzh an UDB. Muioc'h c'hoazh zo dober anehe, ewid diskoueziñ e c'hell Breizh chom en he sav, e c'hell en em lakaad en he sav en-dro !

UDB